

Bài 7: BẢNG TUẦN HOÀN CÁC NGUYÊN TỐ HÓA HỌC

I – NGUYÊN TẮC SẮP XẾP CÁC NGUYÊN TỐ TRONG BẢNG TUẦN HOÀN:

- Các nguyên tố được sắp xếp theo chiều tăng dần của điện tích hạt nhân nguyên tử.
- Các nguyên tố có cùng số lớp electron trong nguyên tử được xếp thành một hàng.
- Các nguyên tố có số electron hóa trị trong nguyên tử như nhau được xếp thành một cột.

* Cách tính số electron hóa trị (e_{HT})

Nhóm A	Nhóm B
$e_{HT} = e_{l\text{ lớp ngoài cùng}}$ $_{11}\text{Na}: 1s^2 2s^2 2p^6 \textcolor{red}{3s^1} \Rightarrow e_{HT} = e_{LNC} = 1$ $_{17}\text{Cl}: 1s^2 2s^2 2p^6 \textcolor{red}{3s^2} \textcolor{blue}{3p^5} \Rightarrow e_{HT} = e_{LNC} = 7$	$e_{HT} = e_{LNC} + e_{\text{phân lớp sát ngoài cùng}} \text{ CHƯA BẢO HÒA}$ $_{26}\text{Fe}: 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 \textcolor{blue}{3d^6} \textcolor{red}{4s^2} \Rightarrow e_{HT} = 2 + 6 = 8$ $_{30}\text{Zn}: 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 \textcolor{blue}{3d^{10}} \textcolor{red}{4s^2} \Rightarrow e_{HT} = 2$ bảo hòa

II – CẤU TẠO BẢNG TUẦN HOÀN:

1. Ô nguyên tố: STT Ô = Z = P = E

- Mỗi nguyên tố được xếp vào 1 ô trong BTH gọi là ô nguyên tố.
- STT ô nguyên tố đúng bằng số hiệu nguyên tử (Z) của nguyên tố đó.

Số hiệu nguyên tử	-1
Kí hiệu hóa học	H
Tên nguyên tố	Hidro
Độ âm điện	2,20
CKHE	1s ¹
Số oxi hóa	-1, +1

Số hiệu nguyên tử	13
Kí hiệu hóa học	Al
Tên nguyên tố	Nhôm
Độ âm điện	1,61
CKHE	[Ne]3s ² 3p ¹
Số oxi hóa	+3

VD: Nhôm (Al) chiếm ô 13 trong BTH \Rightarrow nguyên tử Al có $Z = P = E = 13$

\Rightarrow Cấu hình electron của nguyên tử Al: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^1$

2. Chu kì: STT CK = SỐ LỚP ELECTRONG TRONG NGUYÊN TỐ

- Chu kì là dãy các nguyên tố mà nguyên tử của chúng có cùng số lớp electron được xếp theo chiều điện tích hạt nhân tăng dần.
 - STT chu kì = số lớp electron trong nguyên tử.
- VĐ: Các nguyên tố Na, Mg, Al, Si, P, S, Cl, Ar đều thuộc chu kì 3 \Rightarrow các nguyên tố này đều có 3 lớp electron trong vỏ nguyên tử

- BTH gồm 7 chu kì:

- CK1: gồm 2 nguyên tố ${}_1\text{H}$ và ${}_2\text{He}$.
- CK2: gồm 8 nguyên tố từ ${}_3\text{Li} \rightarrow {}_{10}\text{Ne}$.
- CK3: gồm 8 nguyên tố từ ${}_{11}\text{Na} \rightarrow {}_{18}\text{Ar}$.

CHU KÌ NHỎ

- CK4: gồm 18 nguyên tố từ ${}_{19}\text{K} \rightarrow {}_{36}\text{Kr}$.
- CK5: gồm 18 nguyên tố từ ${}_{37}\text{Rb} \rightarrow {}_{54}\text{Xe}$.
- CK6: gồm 32 nguyên tố từ ${}_{55}\text{Cs} \rightarrow {}_{86}\text{Rn}$ và họ Lantan.
- CK7: từ ${}_{87}\text{Fr}$, chưa hoàn thành.

CHU KÌ LỚN

3. Nhóm nguyên tố: STT NHÓM = SỐ ELECTRON HÓA TRÍ

- Nhóm nguyên tố là tập hợp các nguyên tố mà nguyên tử có **cấu hình electron tương tự nhau**, do đó có **TCHH gần giống nhau** và được xếp thành một cột.

VD: Xét cấu hình electron của các nguyên tố thuộc nhóm IA

Li : $1s^2 \textcolor{red}{2s^1}$	\Rightarrow Cấu hình electron tổng quát: $n\textcolor{red}{s^1}$ ($n = \text{STT}_{\text{LNC}}$)
Na: $1s^2 2s^2 2p^6 \textcolor{red}{3s^1}$	$\Rightarrow e_{\text{HT}} = e_{\text{LNC}} = 1$
K: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 \textcolor{red}{4s^1}$	Nhóm IA là những nguyên tố s có hoạt động hóa học rất mạnh (kim loại kiềm) ; có nhiệt độ nóng chảy và nhiệt độ sôi thấp.
Rb: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^{10} 4s^2 4p^6 \textcolor{red}{5s^1}$	

- STT nhóm = số $e_{\text{HÓA TRÍ}}$ (**Lưu ý:** nhóm VIIIB có 3 cột tương ứng với số $e_{\text{HÓA TRÍ}} = 8, 9, 10$)

VD: Xét cấu hình electron của 3 nguyên tố thuộc 3 cột khác nhau của **nhóm VIIIB**

- ${}_{26}\text{Fe} : [\text{Ar}] 3d^6 4s^2 \Rightarrow e_{\text{HT}} = 8 \Rightarrow$ thuộc cột 1 nhóm VIIIB
- ${}_{27}\text{Co} : [\text{Ar}] 3d^7 4s^2 \Rightarrow e_{\text{HT}} = 9 \Rightarrow$ thuộc cột 2 nhóm VIIIB
- ${}_{28}\text{Ni} : [\text{Ar}] 3d^8 4s^2 \Rightarrow e_{\text{HT}} = 10 \Rightarrow$ thuộc cột 3 nhóm VIIIB

- BTH gồm 18 cột: **8 nhóm A** (IA \rightarrow VIIIA) và **8 nhóm B** (IB \rightarrow VIIIB; riêng nhóm VIIIB có 3 cột)
- Theo khối nguyên tố:

- ❖ **Khối nguyên tố s:** **nhóm IA** (Kim loại kiềm - trừ Hiđro) , **IIA** (Kim loại kiềm thổ)
- ❖ **Khối nguyên tố p:** **nhóm IIIA \rightarrow VIIIA** (trừ He)
- ❖ **Khối nguyên tố d:** các kim loại chuyển tiếp } **Nhóm B**
- ❖ **Khối nguyên tố f:** họ Lantan và họ Actini

VD: Xác định cấu tạo nguyên tử và viết cấu hình electron nguyên tử của nguyên tố Mg thuộc chu kì 3, nhóm IIA?

- Thuộc CK3 \Rightarrow có 3 lớp electron
 - Thuộc nhóm IIA \Rightarrow là ngtố s ; có $e_{\text{HT}} = e_{\text{LNC}} = 2$
- \Rightarrow Cấu hình electron: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 \Rightarrow Z = P = E = 12$

BÀI TẬP TRẮC NGHIỆM

Bài 7: BẢNG TUẦN HOÀN CÁC NGUYÊN TỐ HÓA HỌC

Câu 1: Các nguyên tố trong bảng tuần hoàn do Men-đê-lê-ép công bố được sắp xếp theo chiều tăng dần

- A. năng lượng ion hóa.
- B. bán kính nguyên tử.
- C. điện tích hạt nhân nguyên tử.**
- D. độ âm điện của nguyên tử.

Câu 2: Nguyên tắc nào để sắp xếp các nguyên tố trong bảng tuần hoàn sau đây là **sai**?

- A. Các nguyên tố được sắp xếp theo chiều tăng dần của khối lượng nguyên tử.**
- B. Các nguyên tố được sắp xếp theo chiều tăng dần của điện tích hạt nhân nguyên tử.
- C. Các nguyên tố có cùng số lớp electron trong nguyên tử được xếp thành một hàng.
- D. Các nguyên tố có cùng số electron hoá trị trong nguyên tử được xếp thành một cột.

Câu 3: Chu kì là dãy các nguyên tố có cùng:

- A. số lớp electron.**
- B. số electron hóa trị.
- C. số proton.
- D. số điện tích hạt nhân.

Câu 4: Các nguyên tố s thuộc nhóm nào trong bảng tuần hoàn?

- A. IA.
- B. IIA.
- C. IIIA.
- D. IA, IIA.**

Câu 5: Các nguyên tố p thuộc nhóm nào trong bảng tuần hoàn?

- A. IVA, VA.
- B. VA, VIA.
- C. VIA, VIIA, VIIIA.
- D. IIIA→VIIIA (trừ He).**

Câu 6: Các nguyên tố nhôm A trong bảng hệ thống tuần hoàn là:

- A. các nguyên tố s.
- B. các nguyên tố p.
- C. các nguyên tố s và các nguyên tố p.**
- D. các nguyên tố d.

Câu 7: Các nguyên tố họ d và f (nhóm B) đều là:

- A. Kim loại điển hình.
- B. Kim loại.**
- C. Phi kim.
- D. Phi kim điển hình.

Câu 8: Nguyên tố X ở chu kì 3, nhóm IIIA, cấu hình electron nguyên tử của nguyên tố X là:

- A. $1s^2 2s^2 2p^3$.
- B. $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^1$.**
- C. $1s^2 2s^2 2p^5$.
- D. $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^3$.

Câu 9: Nguyên tố X thuộc chu kì 4, nhóm IIIA. Cấu hình electron nguyên tử của X là:

- A. $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^1$.
- B. $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^2$.**
- C. $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^{10} 4s^2 4p^1$.
- D. $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^{34} 4s^2$.

Câu 10: Ở trạng thái cơ bản cấu hình electron nguyên tử của nguyên tố X là $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^4$. Vị trí của nguyên tố X trong bảng tuần hoàn là:

- A. Ô số 16, chu kì 3, nhóm IVA.
- B. Ô số 16, chu kì 3, nhóm VIA.**
- C. Ô số 16, chu kì 3, nhóm IVB.
- D. Ô số 16, chu kì 3, nhóm VIB.

Câu 11: Nguyên tử của nguyên tố X có 10 proton, 10 neutron và 10 electron. Trong bảng tuần hoàn . Vị trí của nguyên tố X trong bảng tuần hoàn là:

- A. Chu kì 2 và nhóm VA.
C. Chu kì 3 và nhóm VIIA.

- B. Chu kì 2 và nhóm VIIIA.
D. Chu kì 3 và nhóm VA.

Câu 12: Trong bảng tuần hoàn hiện nay, số chu kì nhỏ (ngắn) và chu kì lớn (dài) là:
A. 3 và 3. B. 3 và 4. C. 4 và 3. D. 3 và 6.

Câu 13: Chọn phát biểu **không** đúng

- A. Cùng lớp năng lượng electron gần bằng nhau.
B. Cùng phân lớp năng lượng electron bằng nhau.
C. Lớp M có 3 phân lớp và có 9 obitan.
D. Số electron trong lớp M của Fe ($Z = 26$) là 18.

Câu 14: Số nguyên tố ở chu kì 3 và 6 là

- A. 8 và 8. B. 8 và 18. C. 18 và 32. D. 8 và 32.

Câu 15: Có bao nhiêu nguyên tố từ $Z = 1 \rightarrow Z = 36$ có số electron ở lớp ngoài cùng là 8 electron?
A. 1. B. 2. **C. 3.** D. 4.

Câu 16: Phân bố electron trên vỏ nguyên tử nào sau đây là **không** đúng?

- A. 2, 6. B. 2, 8, 8, 2. C. 2, 8, 18, 1. **D. 2, 8, 8, 7.**

Câu 17: Nguyên tố Fe ($Z = 26$). Cấu hình electron của Fe và vị trí trong bảng hệ thống tuần hoàn là

- A. $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^6 4s^2$ và ở ô 26, chu kì 4, nhóm VIIIB**
B. $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^8$ và ở ô 26, chu kì 4, nhóm IIB
C. $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^5 4s^2$ và ở ô 26, chu kì 4, nhóm IIIB
D. $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^7 4s^1$ và ở ô 26, chu kì 4, nhóm IVB

Câu 18: Nguyên tố Ti ($Z = 22$). Cấu hình electron của Ti và vị trí trong bảng hệ thống tuần hoàn là

- A. $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^4$ và ở ô 20, chu kì 3, nhóm IIB.
B. $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^2 4s^2$ và ở ô 22, chu kì 4, nhóm IIA.
C. $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^2 4s^2$ và ở ô 22, chu kì 4, nhóm IVB.
D. $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^4$ và ở ô 22, chu kì 3, nhóm IVB.

Câu 19: Nguyên tố (X) thuộc nhóm A, có tổng số electron các phân lớp s là 7. Cấu hình của (X) và vị trí trong bảng hệ thống tuần hoàn là

- A. $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^1$ và ở ô 18, chu kì 3, nhóm VIIIA.
B. $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6$ và ở ô 18, chu kì 4, nhóm IA.
C. $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^1$ và ở ô 19, chu kì 4, nhóm IA.
D. $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^2$ và ở ô 20, chu kì 3, nhóm IIA.

Câu 20: Nguyên tố (Y) có tổng số electron các phân lớp p là 9. Cấu hình electron của (Y) và vị trí trong bảng hệ thống tuần hoàn là

- A. $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^3 4s^2$ và ở ô 17, chu kì 4, nhóm IIA.
B. $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^3$ và ở ô 15, chu kì 3, nhóm IIIA.
C. $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^3$ và ở ô 15, chu kì 3, nhóm VA.
D. $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^2$ và ở ô 20, chu kì 4, nhóm IIA.

Bài 7: BẢNG TUẦN HOÀN CÁC NGUYÊN TỐ HÓA HỌC

- Câu 1:** Nguyên tố X ở nhóm VIA. Tổng số hạt của X là 24. Xác định vị trí của nguyên tố X trong bảng tuần hoàn. Giải thích.
- Câu 2:** Cho biết cấu hình electron của A: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2$, của B: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^2$.
- Xác định vị trí (số thứ tự, chu kì, phân nhóm) của A, B trong bảng HTTH các nguyên tố hóa học.
 - A, B là những nguyên tố gì? Viết phương trình phản ứng của A, B với nước ở điều kiện thường (nếu có).
- Câu 3:** Cho 2 nguyên tố X và Y ở 2 ô liên tiếp trong một chu kì của bảng tuần hoàn và có tổng số proton bằng 27. Viết cấu hình electron nguyên tử và xác định vị trí của X và Y trong bảng tuần hoàn.
- Câu 4:** Xác định A, B, X, Y biết:
- Hai nguyên tố A, B đứng kế tiếp nhau trong một chu kì của bảng tuần hoàn hóa học, tổng số điện tích hạt nhân là 17.
 - Hai nguyên tố X, Y ở hai chu kì liên tiếp nhau trong một nhóm A có tổng điện tích hạt nhân là $+5,12 \cdot 10^{-18}$ Culong.
- Câu 5:** Hai nguyên tố X và Y ở 2 nhóm A liên tiếp trong bảng tuần hoàn. X thuộc nhóm V. Ở trạng thái đơn chất X và Y không phản ứng với nhau. Tổng số proton của X và Y bằng 23. Xác định hai nguyên tố và viết cấu hình electron nguyên tử của chúng.

BÀI TẬP TỰ LUẬN

Bài 7: BẢNG TUẦN HOÀN CÁC NGUYÊN TỐ HÓA HỌC

Câu 1: Nguyên tố X ở nhóm VIA. Tổng số hạt của X là 24. Xác định vị trí của nguyên tố X trong bảng tuần hoàn. Giải thích.

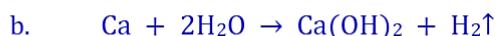
- X thuộc nhóm VIA \rightarrow X có $e_{HT} = 6$
- $S = 2Z + N = 24$
- $\frac{S}{3,5} \leq Z \leq \frac{S}{3} \Rightarrow \frac{24}{3,5} \leq Z \leq \frac{24}{3} \Rightarrow 6,8 \leq Z \leq 8$
 $\rightarrow \begin{cases} Z = 7 \Rightarrow \text{CHe: } 1s^2 2s^2 2p^3 \Rightarrow e_{HT} = 5 \text{ (loại)} \\ Z = 8 \Rightarrow \text{CHe: } 1s^2 2s^2 2p^4 \Rightarrow e_{HT} = 6 \text{ (nhận)} \end{cases}$
- $X (Z=8) \Rightarrow \text{CHe: } 1s^2 2s^2 2p^4 \Rightarrow \begin{cases} Z = 8 \rightarrow \text{thuộc ô 8} \\ 3 \text{ lớp e} \rightarrow \text{chu kì 3} \\ \text{nguyên tố p, } e_{HT} = 6 \rightarrow \text{nhóm VIA} \end{cases}$
 $\Rightarrow X \text{ là Oxi (}_8\text{O)}$

Câu 2: Cho biết cấu hình electron của A: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2$, của B: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^2$.

- Xác định vị trí (số thứ tự, chu kì, phân nhóm) của A, B trong bảng HTTH các nguyên tố hóa học.
- Viết phương trình phản ứng của A, B với nước ở điều kiện thường (nếu có).

a.

- A: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 \Rightarrow Z=12 \Rightarrow \begin{cases} Z = 12 \rightarrow \text{thuộc ô 12} \\ 3 \text{ lớp e} \rightarrow \text{chu kì 3} \\ \text{nguyên tố s, } e_{HT} = 2 \rightarrow \text{nhóm IIA} \end{cases} \Rightarrow A \text{ là Magie (}_{12}\text{Mg)}$
- B: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^2 \Rightarrow Z = 20 \Rightarrow \begin{cases} Z = 20 \rightarrow \text{thuộc ô 20} \\ 4 \text{ lớp e} \rightarrow \text{chu kì 4} \\ \text{nguyên tố s, } e_{HT} = 2 \rightarrow \text{nhóm IIA} \end{cases} \Rightarrow B \text{ là Canxi (}_{20}\text{Ca)}$

Câu 3: Cho 2 nguyên tố X và Y ở 2 ô liên tiếp trong một chu kì của bảng tuần hoàn và có tổng số proton bằng 27. Viết cấu hình electron nguyên tử và xác định vị trí của X và Y trong bảng tuần hoàn.

- X, Y thuộc 2 ô liên tiếp trong 1 chu kì $\rightarrow Z_Y - Z_X = 1$ (1)
- Tổng số proton = 27 $\rightarrow Z_Y + Z_X = 27$ (2)
- (1) (2) $\rightarrow \begin{cases} Z_Y = 14 \\ Z_X = 13 \end{cases}$
- X ($Z=13$) \Rightarrow CHe: $1s^2 2s^2 2p^4 3s^2 3p^1 \Rightarrow \begin{cases} Z = 13 \rightarrow \text{thuộc ô 13} \\ 3 \text{ lớp e} \rightarrow \text{chu kì 3} \\ \text{nguyên tố p, } e_{HT} = 3 \rightarrow \text{nhóm IIIA} \end{cases} \Rightarrow X \text{ là nhôm (}_{13}\text{Al)}$
- Y ($Z=14$) \Rightarrow CHe: $1s^2 2s^2 2p^4 3s^2 3p^2 \Rightarrow \begin{cases} Z = 14 \rightarrow \text{thuộc ô 14} \\ 3 \text{ lớp e} \rightarrow \text{chu kì 3} \\ \text{nguyên tố p, } e_{HT} = 4 \rightarrow \text{nhóm IVA} \end{cases} \Rightarrow Y \text{ là Silic (}_{14}\text{Si)}$

Câu 4: Xác định A, B, X, Y biết:

- a. Hai nguyên tố A, B đứng kế tiếp nhau trong một chu kì của bảng tuần hoàn hóa học, tổng số hạt mang điện trong cả 2 nguyên tử A và B là 34.
- b. Hai nguyên tố X, Y ở hai chu kì liên tiếp nhau trong một nhóm A có tổng điện tích hạt nhân là $+5,12 \cdot 10^{-18}$ Culong.

a. Hai nguyên tố A, B đứng kế tiếp nhau trong một chu kì của bảng tuần hoàn hóa học, tổng số điện tích hạt nhân là 17.

- A, B đứng kế tiếp nhau trong một chu kì $\rightarrow Z_B - Z_A = 1$ (1)
- Tổng số hạt mang điện là 34 $\rightarrow 2Z_B + 2Z_A = 34$ (2)
- (1) (2) $\rightarrow \begin{cases} Z_A = 8 \\ Z_B = 9 \end{cases}$
- A ($Z=8$) \Rightarrow CHe: $1s^2 2s^2 2p^4 \Rightarrow \begin{cases} Z = 8 \rightarrow \text{thuộc ô 8} \\ 2 \text{ lóp e} \rightarrow \text{chu kì 2} \\ \text{nguyên tố p, } e_{HT} = 6 \rightarrow \text{nhóm VIA} \end{cases} \Rightarrow X \text{ là Oxi } ({}_8O)$
- A ($Z=9$) \Rightarrow CHe: $1s^2 2s^2 2p^5 \Rightarrow \begin{cases} Z = 9 \rightarrow \text{thuộc ô 9} \\ 2 \text{ lóp e} \rightarrow \text{chu kì 2} \\ \text{nguyên tố p, } e_{HT} = 7 \rightarrow \text{nhóm VIIA} \end{cases} \Rightarrow X \text{ là Flo } ({}_9F)$

b. Hai nguyên tố X, Y ở hai chu kì liên tiếp nhau trong một nhóm A có tổng điện tích hạt nhân là $+5,12 \cdot 10^{-18}$ Culong.

- Tổng điện tích hạt nhân = $+5,12 \cdot 10^{-18}$ Culong \rightarrow tổng số hạt proton = $\frac{+5,12 \cdot 10^{-18}}{+1,602 \cdot 10^{-19}} = 32$
- $\rightarrow Z_Y + Z_X = 32$ (1)
- X, Y ở hai chu kì liên tiếp nhau trong một nhóm A ; Mà $Z_Y + Z_X = 32 \rightarrow X, Y \text{ thuộc chu kì nhỏ}$
 $\rightarrow Z_Y - Z_X = 8$ (1)
- (1) (2) $\rightarrow \begin{cases} Z_X = 12 \\ Z_Y = 20 \end{cases}$
- X ($Z = 12$) : $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 \Rightarrow \begin{cases} Z = 12 \rightarrow \text{thuộc ô 12} \\ 3 \text{ lóp e} \rightarrow \text{chu kì 3} \\ \text{nguyên tố s, } e_{HT} = 2 \rightarrow \text{nhóm IIA} \end{cases} \Rightarrow X \text{ là Magie } ({}_{12}Mg)$
- Y ($Z = 20$) : $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^2 \Rightarrow \begin{cases} Z = 20 \rightarrow \text{thuộc ô 20} \\ 4 \text{ lóp e} \rightarrow \text{chu kì 4} \\ \text{nguyên tố s, } e_{HT} = 2 \rightarrow \text{nhóm IIA} \end{cases} \Rightarrow Y \text{ là Canxi } ({}_{20}Ca)$

Câu 5: Hai nguyên tố X và Y ở 2 nhóm A liên tiếp trong bảng tuần hoàn. X thuộc nhóm VA. Ở trạng thái đơn chất X và Y không phản ứng với nhau. Tổng số proton của X và Y bằng 23. Xác định hai nguyên tố và viết cấu hình electron nguyên tử của chúng.

- X, Y thuộc 2 nhóm A liên tiếp trong BTH
- $\begin{cases} Z_X + Z_Y = 23 \\ Z_X < 23 \end{cases} \Rightarrow X \text{ có thể là N (Z=7) hoặc P (Z=15)}$

• TH1: X là N (Z=7)

$$\rightarrow \begin{cases} Z_X = 7 \\ Z_Y + Z_X = 23 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} Z_X = 7 \rightarrow {}_7N : 1s^2 2s^2 2p^3 \Rightarrow \text{nhóm VA} \\ Z_Y = 16 \rightarrow {}_{16}S : 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^4 \Rightarrow \text{nhóm VIA} \end{cases}$$

Ở trạng thái đơn chất N₂ và S không phản ứng với nhau → nhận

• TH2: X là P (Z=15)

$$\rightarrow \begin{cases} Z_X = 15 \\ Z_Y + Z_X = 23 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} Z_X = 15 \rightarrow {}_{15}P : 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^3 \Rightarrow \text{nhóm VA} \\ Z_Y = 8 \rightarrow {}_8O : 1s^2 2s^2 2p^4 \Rightarrow \text{nhóm VIA} \end{cases}$$

Ở trạng thái đơn chất P và O₂ phản ứng với nhau : 4P + 5O₂ $\xrightarrow{t^\circ}$ 2P₂O₅ → LOẠI